

Projekt

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA SZCZECIN
z dnia 2022 r.

**w sprawie demontażu pomnika „Poległym w Walce o Wyzwolenie Dąbia”,
zlokalizowanego przy ul. E. Gierczak w Szczecinie**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 i 583) **Rada Miasta Szczecin uchwala, co następuje:**

§ 1. Rada Miasta Szczecin wyraża zgodę na demontaż pomnika „Poległym w Walce o Wyzwolenie Dąbia”, zlokalizowanego przy ul. E. Gierczak w Szczecinie.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Szczecin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Od wielu lat rosyjska propaganda historyczna wyraża zachwyty nad historią Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich uznając m.in. jako najważniejsze wydarzenie zwycięstwo Rosji w *Wielkiej Wojnie Ojczyźnianej* 1941-1945, wypaczając tym samym fakty historyczne oraz prowadząc do eksponowania „wyzwolicielskiej” misji Armii Czerwonej. Szczególnie zauważalny element propagandy komunistycznej, fałszywie przedstawiający cele i działania Armii Czerwonej na terytorium Polski, przejawia się w obronie przez władze rosyjskie istniejących pomników "wdzięczności" Armii Czerwonej.

Pomnik *Poległym w Walce o Wyzwolenie Dąbia* został wzniesiony w 1962 r. dla upamiętnienia żołnierzy polskich i radzieckich poległych w marcu 1945 r., w czasie walk o wyzwolenie wschodnich dzielnic Szczecina. Istotną podstawą formalną do podjęcia działań w zakresie demontażu pomnika jest fakt, że wzniesiony monument stoi w sprzeczności z zapisami ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki. Na gruncie ustawy niedopuszczalne jest tolerowanie w przestrzeni publicznej niepodległego państwa, obiektu propagandy totalitarnej, będącej narzędziem indoktrynacji i zniewolenia narodu.

Zgodnie ze stanowiskiem z dnia 31.03.2022 r. Pana Michała Dębowskiego – Miejskiego Konserwatora Zabytków cyt.: *Pomnik „Poległym w walce o wyzwolenie Dąbia” powstał w 1962 r. wg projektu Krystyny Trzeciak i Mieczysława Waltera i został usytuowany na płycie dawnego rynku miasta Dąbie. Przed pomnikiem w formie obelisku z kompozycją rzeźbiarską usytuowany jest postument z inskrypcją: „Poległym w walce o wyzwolenie Dąbia”. Pierwotnie ponad inskrypcją umieszczona była pięcioramienna gwiazda, a poniżej data 1945 r. W nieznanym czasie, prawdopodobnie w latach 90-tych elementy te zostały usunięte. Pomnik usytuowany jest na obszarze układu urbanistycznego dawnego miasta Dąbie, który jest ujęty w gminnej ewidencji zabytków. W przypadku gdy rozbiórka obiektu wymagałaby pozwolenia na budowę, to zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2351) pozwolenie rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z właściwym konserwatorem zabytków.*

Zgodnie ze stanowiskiem z dnia 05.04.2022 r. Pana Karola Nawrockiego - Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu cyt.: (...) *proponuję podjęcie współpracy w celu likwidacji tej pamiątki sowieckiej okupacji ziem polskich. Instytut Pamięci Narodowej usunie wymieniony obiekt i w jego miejsce utworzy upamiętnienie odpowiadające potrzebom lokalnej społeczności, które uhonoruje pamięć o rzeczywistych bohaterach.*

Pomnik *Poległym w Walce o Wyzwolenie Dąbia* w dniu 08.04.2022 r. był przedmiotem obrad Zespołu do spraw wznoszenia pomników oraz tablic pamiątkowych i akcentów rzeźbiarskich na terenie miasta Szczecin. Za demontażem pomnika w Dąbiu i przeniesieniem rzeźby do bezpiecznego depozytu opowiedziała się większość z ośmiu obecnych członków zespołu.